

Postadres Postbus 834
7301 BB
Internet www.politieacademie.nl

Onderwerp Reactie concept Politiewet
Datum 17 januari 2011
Ons kenmerk AV/RA/u2011/00024
Blad 1 van 5

• Aan de Minister van Veiligheid & Justitie
De heer Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

5800017821061

Excellentie,

> Geachte Minister,

- Hierbij ontvangt u de gevraagde reactie op de concept Nota van Wijziging van het wetsvoorstel Politiewet. Bij brief van 14 december 2010 heeft u de Nota ter consultatie voorgelegd aan een aantal partijen. De directeur politie heeft ons in het bestuurlijk overleg op 17 december uitgenodigd om een reactie te geven, aansluitend op de schriftelijke consultatie van ons door het departement bij de eerdere voorstellen tot wijziging van de Politiewet (in juli 2009, december 2007 en april 2006). Wij gaan graag op de uitnodiging in.

Uw keuze om het wetsvoorstel te concentreren op de invoering van Nationale Politie in 1 korps, en om de Politieacademie (nog) niet mee te nemen in het voorstel, onderschrijven wij, door die aanpak kan de aandacht uitgaan naar de nu noodzakelijke veranderingen in het Politiebestel. Gegeven dat uitgangspunt ("de Academie nu buiten Politiewet laten") zijn er naar ons oordeel diverse punten die bij dit wetsvoorstel tot wijziging van de Politiewet al wél uitgewerkt zouden moeten worden, bijvoorbeeld om de door het Regeerakkoord beoogde veranderingen in de rechtspositie van aspiranten te kunnen realiseren (inclusief de daaraan gekoppelde ombuiging). Het ligt voor de hand dat wij ons in deze reactie concentreren op de punten die de Academie en haar taken binnen de Nationale Politie aangaan.

Onze reactie is als volgt opgebouwd. We beginnen met onze kijk op de rol van de Politieacademie binnen de Nationale Politie en van haar bijdrage aan de doelen die met de vorming van een Nationale Politie worden beoogd (1.). Daarna beschrijven we hoe de Politieacademie en haar taken tot nu toe juridisch zijn ingebed in het Politiebestel, en welke bestuurlijk-juridische aandachtspunten de afgelopen jaren daaruit naar voren kwamen, die nu aan de orde zijn (2.). Vanuit die twee invalshoeken komen wij tot de kern: onze reactie op de juridische uitwerking van de Nationale Politie in het door u voorgelegde wetsvoorstel (3.).

(1.) De rol van de Politieacademie binnen de Nationale Politie

- Als één van de eerste landelijke politie-instituten vervult de Politieacademie sinds 1994 haar taken in opdracht van de Minister, in een bestel van 25 regiokorpsen. Wij denken dat de Nationale Politie een context zal bieden waarin de landelijke werving en selectie, het politieonderwijs en de kennisfunctie van de Academie nog beter tot hun recht kunnen komen. De formulering van vragen aan de Academie zal centraler plaats vinden. Ook de bestuurlijke drukte rond het politieonderwijs, bijvoorbeeld in de vorm van de jaarlijkse verdeling van opleidingscapaciteit over 25 korpsen, zal door de vorming van 1 landelijk korps minder worden. De keuze van het Kabinet voor de Politieacademie als onderdeel van de Nationale Politie, naast een politiedienstencentrum, biedt al met al een goede basis voor haar bijdrage aan professionaliteit en vakmanschap van de politie.
-

- De positie van de Politieacademie als hét landelijk wervings-, opleidings- en kennisinstituut van de politie kan binnen een Nationale Politie zelfs nog verder uitgebouwd worden, door in de Academie alle wervings & selectie-, opleidings- en kennisactiviteiten voor de politie te concentreren. Voor zover die activiteiten nu nog decentraal plaatsvinden, zullen ze moeten worden (her)belegd, net als de beheerstaken geconcentreerd gaan plaatsvinden in een politiedienstencentrum. Die concentratie dringt de overhead (i.c. de niet-operationele sterkte) binnen de politie terug.

U wilt de professionele ruimte van agenten vergroten en benadrukt het belang van vakmanschap binnen de politie. U beschikt op basis van de Wet op het Politieonderwijs over de zeggenschap om uw verantwoordelijkheid voor de professionaliteit van de politie in te vullen: u stelt selectie-eisen vast, u stelt de beroepsprofielen vast als professionele standaarden, u stelt jaarlijks de budgetten voor het politieonderwijs en de opleidingscapaciteit vast. Ook voor deze bevoegdheden geldt dat ze binnen de context van de Nationale Politie extra tot hun recht zullen komen als instrumenten voor landelijke sturing op professionaliteit en vakmanschap.

Onze bijdrage aan de professionalisering van de politie vergt een zekere eigenstandigheid ten opzichte van de uitvoerende politieorganisatie, met tegelijkertijd een nauwe verbondenheid met de beroepspraktijk. De opzet van het politieonderwijs als volwaardig beroepsonderwijs, gelijkwaardig aan het regulier onderwijs, vraagt om die eigenstandigheid. Hetzelfde geldt voor de invulling van een herkenbare en hoogwaardige onderzoeks- en kennisfunctie binnen de politie. De Politieacademie onderhoudt vanuit haar positie binnen de politie verder een sterke relatie met de partners in de veiligheidsketen - zoals het NIFV, de KMar en de NLDA - en bouwt die relatie verder uit. De Academie is daarmee zowel nauw verbonden met de politie als breder maatschappelijk ingebed.

Als volwaardig onderdeel van de Nationale Politie heeft de Politieacademie die benodigde eigenstandige positie, zoals beschreven. Wij onderschrijven uw aanpak om niettemin nader te bezien hoe de kwaliteit van het onderwijs op belangrijke punten als de diploma-gelijkwaardigheid wordt geborgd. Graag worden wij daar op enig moment bij betrokken. Vooruitlopend daarop brengen wij eerdere adviezen van de Politieonderwijsraad (POR) onder uw aandacht, bijvoorbeeld ten aanzien van de vereisten voor de erkenning van diploma-gelijkwaardigheid van opleidingen.

(2) De juridische inbedding van de Politieacademie tot nu toe: aandachtspunten

In 1994 kwam er een nieuwe Politiewet en tegelijkertijd een aparte LSOP-wet. De werving, selectie en het onderwijs voor de politie verhuisden van een hoofdstuk uit de (oude) Politiewet naar een aparte wet en werden belegd bij een aparte instelling: het "LSOP". In 1999 kiest de Tweede Kamer voor de inrichting van het Politieonderwijs als beroepsonderwijs, waarna in 2003 de belangrijkste inhoudelijke kenmerken van het nieuwe stelsel van Politieonderwijs zijn neergelegd in een herziene Wet op het Politieonderwijs (i.c. hoofdstuk V). Verder gaf die Wet in 2003 de Politieacademie een brede(re) taakopdracht, met drie hoofdtaken: werving & selectie, onderwijs en kennis en onderzoek. In 2007 is het vernieuwde Politieonderwijs geëvalueerd door de Minister. In een brief aan de Kamer concludeerde de Minister dat het nieuwe Politieonderwijs is uitgevoerd zoals bedoeld: "... enerzijds eigenstandig gepositioneerd binnen de politie en anderzijds aansluitend op - en equivalent aan - het reguliere (beroeps)onderwijs".

De Politieacademie maakt tot nu toe geen deel uit van de politieorganisatie in enge zin (artikel 4 huidige Politiewet) maar wel van het politiebestedel. In die zin is de stap naar de Politieacademie als onderdeel van een Nationale Politie klein. De meeste regels voor de politie / korpsen zijn ook van toepassing op de Politieacademie. De beheerscyclus is hetzelfde. Het personeel valt onder het BARP. Het systeem van kwaliteitszorg (INK) is hetzelfde. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid houdt toezicht. De regels ten aanzien van wapens en munitie zijn van toepassing, etc.

Onderwerp Reactie concept Politiewet
Datum 17 januari 2011
Blad 3 van 5

- Tegelijkertijd is de Academie een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), met u als opdrachtgever. In 2008 is aan de Kamer medegedeeld welke ZBO's onder de werking van de Kaderwet ZBO werden gebracht. De toenmalige Minister gaf aan het oorspronkelijke instellingsmotief (onafhankelijkheid) voor de Politieacademie getoetst te hebben, met als uitkomst dat het opleiden van politiepersoneel een publieke taak is waarmee openbare orde en veiligheid gemoeid zijn. Verder is de Politieacademie in 2006 formeel erkend door het Ministerie van O.C & W als instelling voor hoger onderwijs. Onderwijswetgeving is in directe zin echter nooit van toepassing op de Academie. In de Wet op het Politieonderwijs zijn wel bepaalde elementen "gekopieerd" (bijvoorbeeld uit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.)

Deze juridische inbedding van de Politieacademie heeft al met al goed gefunctioneerd, maar heeft door de jaren heen wél een aantal juridische aandachtspunten voor de wet- en regelgeving opgeleverd. We noemen de belangrijkste die nu aan de orde zijn bij wijziging van de Politiewet.

Ten eerste is de Wet op het Politieonderwijs (2003) wél afgestemd op de Politiewet, maar niet omgekeerd, door de volgorde van totstandkoming. Nu er een nieuwe Politiewet komt, kunnen de juridische dwarsverbanden tussen de Wet op het Politieonderwijs en de Politiewet beter worden gelegd. De nieuwe Politiewet zou moeten bepalen dat de werving en selectie, het Politieonderwijs en de kennisfunctie voor de politie landelijke taken zijn, belegd bij de Politieacademie, als onderdeel van de Nationale Politie. Dat geldt trouwens ook voor de beheerstaken, landelijk belegd bij een Politiedienstencentrum. De voorliggende Nota van Wijziging geeft in dat opzicht volgens ons een onvolledig beeld van de inrichting van de Nationale Politie, met name van de taken die landelijk belegd zijn.

Een tweede juridisch aandachtspunt is de toepasselijkheid van regelgeving voor de politie op de Politieacademie. Tot nu toe wordt die van geval tot geval (per wet, regeling, etc.) bepaald. Dat systeem moet volgens ons worden herzien, omdat de Politieacademie deel zal gaan uitmaken van de Nationale Politie, waardoor het logischer is dat de regelgeving voor de politie in beginsel van toepassing is op de Politieacademie.

Als derde punt van aandacht noemen we een onderwerp dat al een aantal vele jaren op de nominatie staat om structureel te regelen en dat is de aanstelling van executieve medewerkers bij de Politieacademie. Medewerkers van de Politieacademie hebben een rechtspositie cf. BARP en CAO-Politie, maar de Politieacademie kan geen executieve politieambtenaren in rechtstreekse dienst hebben (anders dan b.v. de VtS Politie Nederland dat wel kan, omdat die een andere juridische vorm heeft), terwijl bijvoorbeeld de inzet van mensen met recente praktijkervaring als docent cruciaal is voor de kwaliteit van het Politieonderwijs. De Politieacademie zet executieven, met behoud van hun executieve status, nu in via detacheringen, onder andere via het korps Utrecht als beheerkorps, maar ook via directe detachering door afzonderlijke korpsen. In het kader van de nieuwe Politiewet is het moment gekomen om de inzet van executieve medewerkers bij de Politieacademie juridisch duidelijk te regelen.

3.1 Reactie concept-nota van wijziging Politiewet

Zoals gezegd concentreren wij ons op de inbedding van de Politieacademie en haar taken binnen de Nationale Politie. Onze reactie gaat vooral in op de elementen die volgens ons aan de Nota toegevoegd zou moeten worden (meer dan dat wij reageren op wat er wél in staat).

a De Politieacademie als onderdeel van de Nationale Politie

De nieuwe Politiewet zou moeten noemen dat de Politieacademie deel uitmaakt van de politie, bijvoorbeeld in de begripsbepalingen van artikel 1 en/of in de afdelingen 3.2 en 3.4. Voor een nadere omschrijving zou de Politiewet dan door kunnen verwijzen naar de inhoud van de

- Wet op het Politieonderwijs

- Wij concentreren ons in deze reactie op de punten die de Academie en haar taken aangaan. Wel zien wij een parallel tussen de Politieacademie en het Politie Diensten Centrum (PDC) in de Nota van Wijziging; ook het PDC ontbreekt in de wetsteksten als landelijke eenheid, anders dan in het wetsvoorstel 2009. De eenheid van beheer is één van de belangrijkste doelen die u heeft met de Nationale Politie. De wetstekst beperkt zich wat betreft beheer echter tot slechts enkele artikelen die bepalen dat bij AMvB regels worden gesteld over bijvoorbeeld bewapening, uitrusting en kleding (artikel 22) en ICT-voorzieningen (artikel 23 lid 1). Voorts zullen (artikel 30) bij AMvB "regels worden gesteld over het beheer ... door de Korpschef". Wij denken dat hiermee het beheer binnen de Nationale Politie juridisch te weinig is verankerd en te weinig duidelijk belegd.

b. Landelijke taken Politieacademie in de Politiewet

In het verlengde van a) zou de nieuwe Politiewet moeten bepalen dat de werving en selectie, het Politieonderwijs en de kennisfunctie voor de politie landelijke taken zijn, binnen de Nationale Politie bij uitsluiting belegd bij de Politieacademie. Daarbij kan de kennistaak duidelijker en beter worden geformuleerd dan nu in de Wet op het Politieonderwijs staat. Voor de nadere omschrijving van die taken kan de Politiewet dan vervolgens verwijzen naar de Wet op het Politieonderwijs. Op die manier ontstaan de vereiste juridische dwarsverbanden tussen Politiewet en Wet op het Politieonderwijs. Dat geldt trouwens ook weer voor de beheerstaken, landelijk belegd bij het PDC. De voorliggende Nota van Wijziging geeft een onvolledig beeld van de inrichting van de Nationale Politie, met name van de taken die landelijk belegd zijn.

c. Bevoegdheden Minister t.a.v. het Politieonderwijs, de werving & selectie

Een derde aspect van ditzelfde patroon is dat belangrijkste bevoegdheden van de Minister ten aanzien van het Politieonderwijs en de werving en selectie in de Politiewet opgenomen zouden moeten worden. Die bevoegdheden zijn opgenomen in de Wet op het Politieonderwijs, dus ook hierbij gaat het deels om het leggen van dwarsverbanden tussen de Politiewet en de Wet op het Politieonderwijs. De Minister stelt de beroepsprofielen vast (als basis voor het onderwijs), stelt de opleidingsbudgetten vast en deelt die toe, en stelt de aanstellingseisen voor de politie vast.

d. Toepasselijkheid regelgeving politie op de Politieacademie

Tot nu toe wordt die van geval tot geval (per wet, regeling, etc.) bepaald. Dat systeem moet volgens ons worden herzien, omdat de Politieacademie deel zal gaan uitmaken van de Nationale Politie, waardoor het logischer is dat alle regelgeving voor de politie in beginsel van toepassing is op de Politieacademie.

e. Personeel Politieacademie : aanstelling aspiranten zonder salaris.

Medewerkers van de Politieacademie hebben een rechtspositie cf. BARP en CAO-Politie. De Politieacademie kan echter geen executieve politieambtenaren in rechtstreekse dienst hebben, want ze voert niet de politietaken uit (anders dan b.v. de VTS Politie Nederland die dat wel kan, louter omdat die een andere juridische vorm heeft in de huidige Politiewet). De Politieacademie zet executieven, met behoud van hun executieve status, in via detacheringen, onder andere via het korps Utrecht als beheerkorps, maar ook via directe detachering door afzonderlijke korpsen. In het kader van de nieuwe Politiewet is het moment gekomen om de inzet van executieve medewerkers bij de Politieacademie juridisch duidelijk te regelen, bijvoorbeeld in artikel 2.

Het Kabinet wil de kosten van aspiranten voor de politie verlagen door aspiranten zonder salaris en zonder een baan bij een korps in te voeren. De concept Nota schept daar geen basis toe; studenten worden niet genoemd als ambtenaar van politie, met bewapening en bevoegdheden. De ervaringen met de pilot beursstudenten in 2010 hebben geleerd dat die basis in de regelgeving onmisbaar is. Bovendien worden alle aspiranten in uw definitie van operationele sterkte meegeteld.

• Bestuurs- & Concernstaf

Onderwerp Reactie concept Politiewet
Datum 17 januari 2011
Blad 5 van 5

• *f. Professionele eisen politieambtenaren*

"Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld omtrent de vereisten voor een goede taakuitvoering door de politie en de eisen die worden gesteld aan de bekwaamheid van de ambtenaren van politie" aldus artikel 21 van de concept-nota. Tegelijkertijd zegt artikel 14 (lid 2 en 4) van de Wet op het Politieonderwijs dat de Minister onder meer de landelijke beroepsprofielen vaststelt. Deze profielen zijn in feite landelijke professionele standaarden voor het politievak. Het wetsvoorstel legt echter geen verband tussen die bekwaamheidseisen aan politiemedewerkers voor de uitoefening van bepaalde functies of taken enerzijds en de vaststelling van beroepsprofielen door de Minister op basis van de Wet op het Politieonderwijs anderzijds.

De afgelopen jaren hebben de bekwaamheidseisen zich teveel gericht op specifieke handelingen. Het aantal "voorbehouden handelingen" is toegenomen, evenals de certificering daarvan. Dit belemmert de professionele ruimte en vermindert vaak de efficiënte inzet van dienders. Het is daarom van belang dat bekwaamheidseisen op het juiste aggregatieniveau en in onderlinge samenhang worden geformuleerd. Graag zijn wij betrokken bij het formuleren van bekwaamheidseisen in dit perspectief.

Wij hopen dat wij met onze reactie zullen bijdragen aan de vervolmaking van de concept Nota van Wijziging van het wetsvoorstel Politiewet en daarmee aan de verankering van de Nationale Politie in wet- en regelgeving. Tot nadere toelichting van één of meer onderdelen van deze brief zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,

Respect

A.P.P.M. van Baal,
Voorzitter College van Bestuur,
Hoofdcommissaris van Politie